

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Școala Doctorală de Teologie
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Studii de doctorat – seria 2025-2029
1.6 Programul de studii / Calificarea	Doctorat

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Receptarea textului biblic în traduceri, spiritualitatea și cultul Bisericii. Elemente de metodologie cercetării specifice</i> <i>The Reception of the Biblical Text in the Translations, Spirituality, and Worship of the Church. Elements of specific research methodology</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. habil. pr. Cătălin VATAMANU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. habil. pr. Cătălin VATAMANU						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					56
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					110
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					56
Tutoriat					12
Examinări					4
Alte activități					12
3.7 Total ore studiu individual	222				
3.8 Total ore pe semestru	250				
3.9 Numărul de credite	10				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Noțiuni de interpretare biblică

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă, laptop, videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs dotată cu tablă, laptop, videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1. Analizează critic traduceri textului biblic în diverse limbi, în context istoric, filologic și teologic.</p> <p>CP2. Evaluează și corelează sursele primare (texte sacre, comentarii patristice, cărți de cult) cu perspectivele contemporane ale hermeneuticii biblice.</p> <p>CP3. Aplică metodele de cercetare biblică, patristică și liturgică pentru elaborarea de studii științifice cu relevanță teologică.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Dezvoltarea autonomiei în activitatea de cercetare, prin utilizarea adecvată a instrumentelor bibliografice și a metodelor critice interdisciplinare.</p> <p>CT2. Asumarea responsabilității etice în interpretarea textelor sacre și în utilizarea surselor teologice, cu deschidere spre dialog interconfesional și cultural.</p> <p>CT3. Integrarea creativă a cunoștințelor teologice în proiecte educaționale, pastorale sau de cercetare, în contextul actual al Bisericii și al societății.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Dobândirea unei înțelegeri aprofundate a modului în care textul biblic este receptat și valorificat în cadrul Bisericii, prin prisma traducerilor, a practicii liturgice și a spiritualității, precum și formarea competențelor de cercetare teologică necesare pentru analiza critică și contextualizată a acestor fenomene în tradiția ortodoxă.
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, doctoranzii vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizeze critic principalele traduceri ale textului biblic, evidențiind implicațiile filologice, teologice și liturgice ale acestora în tradiția Bisericii Ortodoxe; identifice și să interpreteze modul în care textul biblic este integrat și transfigurat în cultul ortodox (în special în imnografie, lecturi liturgice, rugăciuni și tropare); aplice metode de cercetare teologică specifice domeniilor biblic, patristic și liturgic, în vederea realizării unor lucrări științifice relevante; coreleze textele biblice cu interpretările patristice și liturgice, dezvoltând o lectură teologică fidelă Tradiției Bisericii; formeze abilități de argumentare și redactare academică, în conformitate cu normele cercetării teologice contemporane.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere: Hermeneutica biblică: între Tradiție și exigențe academice	curs interactiv, expunere, dezbateri critice, analiză de texte clasice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
2.	Traducerea ca act hermeneutic și teologic: rolul traducătorului în receptarea textului sacru	curs interactiv, expunere, dezbateri critice, analiză de texte clasice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
3.	Analiză comparativă: textul ebraic – LXX – text românesc (cazuri-cheie)	curs interactiv, expunere, seminarii interactive cu texte paralele, ateliere de traducere, studiu de caz	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
4.	Analiză comparativă: textul ebraic – LXX – text românesc (cazuri-cheie)	curs interactiv, expunere, seminarii interactive cu texte paralele, ateliere de traducere, studiu de caz	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
5.	Relectura biblică în rugăciunea liturgică	curs interactiv, expunere, exegeză liturgică comparativă, prezentări tematice, analiză de texte imnografice și liturgice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu

6.	Simbolismul și tipologia Vechiului Testament în cultul ortodox (Paști, Euharistie etc.)	curs interactiv, expunere, exegeză liturgică comparativă, prezentări tematice, analiză de texte iconografice și liturgice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
7.	Scriptura ca izvor al vieții interioare: lectura duhovnicească și isihia	curs interactiv, expunere, dezbateri critice, discuții pe texte biblice și patristice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
8.	Antropologia biblică a receptării: vocea, chipul, ochiul, inima	curs interactiv, expunere, dezbateri critice, discuții pe texte biblice și patristice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
9.	„Chipul” în pedagogia divină: viziuni profetice și interpretări eclesiale	curs interactiv, expunere, dezbateri critice, discuții pe texte biblice și patristice	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
10.	Teme de cercetare doctorală în argumentare biblică	studii de caz pe articole proprii, colocvii tematice, dezbateri interdisciplinare	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
11.	Teme de cercetare doctorală în argumentare biblică	studii de caz pe articole proprii, colocvii tematice, dezbateri interdisciplinare	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
12.	Evaluarea critică a literaturii de specialitate	prezentări ale temelor de cercetare doctorală, feedback, mentoring individual pentru proiecte de cercetare.	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
13.	Construcția unei argumentații teologice solide	prezentări ale temelor de cercetare doctorală, feedback, mentoring individual pentru proiecte de cercetare.	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
14.	Prezentarea și susținerea unei cercetări doctorale (simulare)	prezentări ale temelor de cercetare doctorală, feedback, mentoring individual pentru proiecte de cercetare.	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu

Bibliografie

- [1] Abrudan, Dumitru; Corniteșcu, Emilian, *Arheologie biblică pentru facultățile de teologie*, IBMBOR, București, 1994.
- [2] Louth, Andrew, *Introducing Eastern Orthodox Theology*, SPCK, London, 2013.
- [3] Băltăceanu, Francisca; Broșteanu, Monica (coord.), *Biblia după textul ebraic*, Editura Humanitas, București, 2019-2025.
- [4] Childs, Brevard S., *Biblical Theology of the Old and New Testaments*, Fortress Press, Minneapolis, 1992.
- [5] Chirilă, Ioan (coord.), *Introducere în Vechiul Testament. Manual pentru facultățile de teologie ortodoxă*, Basilica, 2018.
- [6] Hall, Christopher A., *Reading Scripture with the Church Fathers*, IVP Academic, 1998.
- [7] Craig, Bartholomew, *Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture*, Baker Academic, 2015.
- [8] Jasper, David, *A Short Introduction to Hermeneutics*, Westminster John Knox Press, 2004.
- [9] Dunn, James D.G. (ed.), *The Cambridge Companion to Biblical Interpretation*, Cambridge University Press, 1998.
- [10] Sava, Viorel, *În Biserica slavei Tale. Studii de teologie și spiritualitate liturgică*, Editura Doxologia, Iași, 2012.
- [11] Stăniloae, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I-III, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, ed. a III-a, 2003.
- [12] Vatamanu, Cătălin, *Familia în Israelul biblic, vol. 1: Premise hermeneutice*, Ed. Doxologia, Iași, 2023.
- [13] Vatamanu, Cătălin, *Textul sfânt – fereastră către Dumnezeu și oglindă a lumii*, Ed. Doxologia, Iași, 2023.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere: Hermeneutica biblică: între Tradiție și exigențe academice	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
2.	Traducerea ca act hermeneutic și teologic: rolul traducătorului în receptarea textului sacru	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
3.	Analiză comparativă: textul ebraic – LXX – text românesc (cazuri-cheie)	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
4.	Analiză comparativă: textul ebraic – LXX – text românesc (cazuri-cheie)	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
5.	Relectura biblică în rugăciunea liturgică	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
6.	Simbolismul și tipologia Vechiului Testament în cultul ortodox (Paști, Euharistie etc.)	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
7.	Scriptura ca izvor al vieții interioare: lectura duhovnicească și isihia	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
8.	Antropologia biblică a receptării: vocea, chipul, ochiul, inima	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
9.	„Chipul” în pedagogia divină: viziuni profetice și interpretări eclesiale	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu

10.	Teme de cercetare doctorală în argumentare biblică	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
11.	Teme de cercetare doctorală în argumentare biblică	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
12.	Evaluarea critică a literaturii de specialitate	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
13.	Construcția unei argumentații teologice solide	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu
14.	Prezentarea și susținerea unei cercetări doctorale (simulare)	discuția, problematizarea, controversa academică, analiza și sinteza	1h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu

Bibliografie

- [1] Abrudan, Dumitru; Cornițescu, Emilian, *Arheologie biblică pentru facultățile de teologie*, IBMBOR, București, 1994. Louth, Andrew, *Introducing Eastern Orthodox Theology*, SPCK, London, 2013.
- [2] Băltăceanu, Francisca; Broșteanu, Monica (coord.), *Biblia după textul ebraic*, Editura Humanitas, București, 2019-2025.
- [3] Childs, Brevard S., *Biblical Theology of the Old and New Testaments*, Fortress Press, Minneapolis, 1992.
- [4] Chirilă, Ioan (coord.), *Introducere în Vechiul Testament. Manual pentru facultățile de teologie ortodoxă*, Basilica, 2018.
- [5] Hall, Christopher A., *Reading Scripture with the Church Fathers*, IVP Academic, 1998.
- [6] Craig, Bartholomew, *Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture*, Baker Academic, 2015.
- [7] Jasper, David, *A Short Introduction to Hermeneutics*, Westminster John Knox Press, 2004.
- [8] Dunn, James D.G. (ed.), *The Cambridge Companion to Biblical Interpretation*, Cambridge University Press, 1998.
- [9] Sava, Viorel, *În Biserica slavei Tale. Studii de teologie și spiritualitate liturgică*, Editura Doxologia, Iași, 2012.
- [10] Stăniloae, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I–III, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, ed. a III-a, 2003.
- [11] Vatamanu, Cătălin, *Familia în Israelul biblic, vol. 1: Premise hermeneutice*, Ed. Doxologia, Iași, 2023.
- [12] Vatamanu, Cătălin, *Textul sfânt – fereastră către Dumnezeu și oglindă a lumii*, Ed. Doxologia, Iași, 2023.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul și seminarul au ca obiectiv o bună corelare a rezultatelor teoretice cu cerințele de pe piața muncii, transferarea competențelor (cunoștințe, abilități, aptitudini) în cadrul practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Corectitudinea și completitudinea cunoștințelor; gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă	60%
10.5 Seminar / Laborator	Coerența logică; interesul pentru studiul individual	Adunarea punctajului obținut la nota finală.	40%
10.6 Standarde minime de performanță			
Doctorandul trebuie să demonstreze:			
1. Cunoașterea principalelor metode și teorii privind receptarea textului biblic în diverse traduceri.			

2. Înțelegerea modului în care textul biblic influențează spiritualitatea și cultul liturgic ortodox.
3. Capacitatea de a aplica elementele metodologiei cercetării specifice teologiei biblice.
4. Abilitatea de a analiza critic surse biblice și secundare în contextul studiat.

Data completării,
06.06. 2025

Titular de curs,
Conf. dr. pr. Cătălin VATAMANU

Titular de seminar,
Conf. dr. pr. Cătălin VATAMANU

Data avizării în Consiliul Școlii Doctorale

Director Școala Doctorală
Prof.univ.dr.pr. Viorel SAVA